

mere traditionelle EU-samarbejde; det giver sig udslag i bl.a. mere medbestemmelse til Europa-Parlamentet, udbredelse af kvalificeret flertal i Rådet og en større rolle til Kommissionen og EF-Domstolen. Det betyder også, at der nu på hele RIA-området bliver tale om at anvende de samme instrumenter, herunder forordninger og direktiver, som på de traditionelle samarbejdsområder i EU.

EU's regler inden for politi- og strafferetområdet kan således som noget nyt med Lissabontraktaten få direkte virkning for borgerne i medlemsstaterne. Visse særtræk ved det politimæssige og strafferetlige samarbejde, som vi kender det i dag, bevares dog; det drejer sig bl.a. om initiativret for en gruppe medlemsstater.

Herudover vil jeg pege på følgende ændringer, som Lissabontraktaten bl.a. indebærer: For så vidt angår det strafferetlige samarbejde, kan det bl.a. nævnes, at dette samarbejde blev bygget på princippet om gensidig anerkendelse af domme og retsafgørelser og omfatter indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser. Sådan har det også været hidtil. Der indføres dog med Lissabontraktaten klare grænser og betingelser for vedtagelse af regler om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning inden for strafferet. Med Lissabontraktaten kan Europa-Parlamentet og Rådet således ved direktiv efter den almindelige lovgivningsprocedure fastsætte minimumsregler for, hvad der kan anses for strafbare handlinger, samt for straffen herfor på områder med kriminalitet af særlig grov karakter, der har en grænseoverskridende dimension som følge af overtrædelsens karakter, eller hvis der er et særligt behov for at bekæmpe dem på et fælles grundlag; det drejer sig om terrorisme og andre udtrykkeligt opregnede former for kriminalitet.

Samtidig med overgangen til kvalificeret flertal i Rådet inden for det strafferetlige samarbejde indføres der en såkaldt nødbremse, som gør det muligt for et land i sidste ende at blokere for vedtagelsen af et forslag i Rådet. Der indføres dog samtidig en særlig mulighed for, at hvis mindst ni medlemsstater ønsker at gå videre med forslaget, kan de indlede et forstærket samarbejde på området.

Herudover kan jeg nævne, at der med Lissabontraktaten åbnes mulighed for, at Rådet ved forordning kan oprette en europæisk anklagemyndighed ud fra Eurojust. Rådet træffer afgørelse herom ved enstemmighed efter Europa-Parlamentets godkendelse. I tilfælde af at der

ikke kan opnås enighed, gælder der en særlig mekanisme om indbringelse af sagen for Det Europæiske Råd og i sidste ende en særlig mulighed for, at hvis mindst ni medlemsstater i tilfælde af fortsat uenighed ønsker det, kan de indlede et forstærket samarbejde på området.

Den europæiske anklagemyndigheds kompetenceområder vil som udgangspunkt være begrænset til sager om lovovertrædelser, der skader EU's finansielle interesser; det vil i praksis hovedsagelig sige svigsbekæmpelse i forhold til EU-midler. Den europæiske anklagemyndighed vil bl.a. kunne optræde som offentlig anklager ved medlemsstaternes domstole inden for dette begrænsede virkefelt.

For så vidt angår det politimæssige samarbejde mellem medlemsstaternes myndigheder, viderefører Lissabontraktaten stort set uændret de gældende beskrivelser af samarbejdet. Som noget nyt deles opgaverne op i to retsgrundlag; et om generelt samarbejde, bl.a. om udveksling af oplysninger, hvor den almindelige lovgivningsprocedure gælder; et andet om operationelt samarbejde mellem landenes myndigheder, hvor Rådet fortsat vedtager regler ved enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet. I forhold til det operationelle samarbejde sker der en væsentlig nydannelse; der indføres en såkaldt speederordning. Ordningen indebærer, at i tilfælde, hvor Rådet ikke kan nå til en enstemmig afgørelse, kan en gruppe af medlemsstater på ni eller flere indbringe sagen for Det Europæiske Råd.

Kl. 14:13

Denne gruppe anses så i tilfælde af fortsat uenighed at få fornøden bemyndigelse til at indlede et forstærket samarbejde om det pågældende udkast til foranstaltninger. Speederordningen finder ikke anvendelse på retsakter, der udgør en videreudvikling af Schengenreglerne.

Endelig vil jeg nævne, at Lissabontraktaten også indebærer visse ændringer i Europol-samarbejdet, bl.a. ved at der stilles krav om vedtagelse af nærmere bestemmelser for Europa-Parlamentets og nationale parlamenters kontrol med Europols aktiviteter. Reglerne for Europols struktur, funktionsområde, indsatsområde og opgaver fastlægges af Europa-Parlamentet og Rådet ved forordning efter den almindelige lovgivningsprocedure.

Som jeg tidligere har nævnt, indebærer Lissabontraktaten, at EU-samarbejdet om politi og strafferet flyttes til den overstatslige søjle 1. Det betyder, at Danmark som følge af protokollen